

DOMOV PRO
SENIORY

Zámecká 57, 664 52 Sokolnice

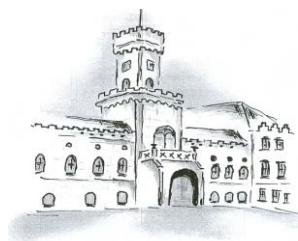
Zámecký zpravodaj

Časopis Domova pro seniory Sokolnice

X. ročník 12. číslo prosinec 2020

Informace z domova

Vážení klienti, kolegyně, kolegové,

už je to tu zase, opět nám uběhl další rok života a je zde poslední měsíc roku 2020.

Dovolte mi, abych Vám všem, jak uživatelům našich sociálních služeb, tak i všem zaměstnancům, jejich rodinám, příbuzným, přátelům, našim obchodním partnerům, všem pracovníkům našeho zřizovatele JMK, popřál klidné, v míru prožité svátky vánoční, a hlavně pevné zdraví v novém roce 2021.

Přeji nám všem, abychom zvládali naši těžkou a náročnou práci co nejvíce v klidu a v pohodě, abychom se potkávali s úsměvem ve

tvářích, klidným srdcem a klidnou myslí, pokojnou duší a užívali si krásného a spokojeného života po celý příští rok nejen u nás v domově, ale i mimo něj.

MVDr. Petr Nováček, ředitel Domova pro seniory Sokolnice

Poděkování

Vážený příznivci našeho domova, všichni, kteří jste během letošního těžkého roku potěšili naše seniory přáním, pohlednicí, pozdravem nebo prostřednictvím Ježíškových vnoučat hezkým dárkem, Vám všem moc ze srdce děkuji a přeji Vám, aby se Vám celý nový rok dobře dařilo a prožili jste ho ve zdraví.

Mgr. Eva Stiborová

za redakci Zámeckého zpravodaje

Tradice Vánoc

10 českých nejkrásnějších vánočních zvyků.

Už naši předkové věděli, že Vánoce jsou magickým časem, který zjeví mnohá tajemství. Pojd'me společně s dětmi oprášit 10

nejkrásnějších vánočních zvyků a možná i nahlédnout do budoucnosti.

Mezi nejznámější vánoční zvyky, které se dodržují téměř ve všech rodinách, patří zdobení stromečku, rozkrajování jablka a vkládání šupinky do peněženky. Vánočních tradic je však mnohem více.

Hvězdička v jablku přinese zdraví

Nejznámějším a technicky naprosto nenáročným vánočním obyčejem je krájení jablíček. Jablko se překrojí příčně v půli (ne od stopky k „bubákoví“!) a poté se zkoumá, zda je ve středu hvězdička – ta prý předznamenává zdraví v příštím roce. Neblahým znamením je naopak červík či jádřinec ve tvaru kříže.

Jablečná jádérka prozradí počasí v příštím roce

Dvanáct jáderek z jablka dáme do misky s vodou – kolik jich vyplave na hladinu, tolik bude v příštím roce suchých měsíců. Jablka by měla být tuzemská.

Pantofel přinese ženicha

Házení pantoflem či botou bylo osvědčeným prostředkem, jak zjistit, zda nebude nadcházející rok pro nezadanou dámu rokem, který jí přinese partnera. Žena by se v takovém případě měla postavit zády ke dveřím, do pravé ruky vzít botku a hodit ji za sebe. Pokud bota míří špičkou ke dveřím, bude svatba! V opačném případě se vdavek nedočká.

Černý ořech černou budoucnost značí!

Podobně jako z jablíček můžeme věstit také z vlašských ořechů. Každý člen rodiny si vezme jeden ořech a rozlouskne ho. Černý vnitřek předznamenává neštěstí a smutek, zdravý oříšek naopak štěstí a radost.

Lodičky z ořechů nás dovezou k rodinné pohodě

Do celých skořápek od vlašských ořechů přilepte tekutým voskem malé svíčky. Počet lodiček odpovídá počtu členů rodiny. Svíčky zapalte a lodičky dejte do umyvadla plného vody. Pokud se lodičky drží u sebe, bude rodina pohromadě. Jestliže se nějaká vzdálí, vydá se její majitel do světa.

S medem na tvářích na vás budou druzí „medoví“

Tento obyčej bude bavit zejména nejmenší! Na Štědrý den bychom si měli namazat tváře medem, jen tímto způsobem zaručíme to, že nás budou mít druzí rádi!

Roztavte olovo, popusťte fantazii

Sady k lití olova lze již běžně zakoupit, a to včetně návodu a často i nápovědy, co by který tvar měl předurčovat. Pokud nemáte „odborné instrukce“, je jen na vás a vaší fantazii, co vám ve vodě ztuhlé tvary prozradí o vaší budoucnosti. Nemáte-li olovo, lijte do vody vosk!

Vánočka a hrášek štěstí

Někdo peče vánočku tradičně 22. prosince, jiný výhradně na Štědrý den. Ať tak či onak, nezapomeňte do vánočky ukrýt zrnko suchého hrachu, kdo jej najde, bude mít celý rok štěstí!

Vánočka tvarem připomíná Ježíška v povijanu, byla proto symbolem nového života a plodnosti, a tak nesměla chybět v žádném štedrovečerním menu. Navíc se věřilo, že její křížové pletení ochrání lidi u stolu před zlými silami. Proplétání copů vánočky má totiž symbolický význam – spodní nejsilnější prameny představují zemi, slunce, vodu a vzduch. V prostředním jsou spleteny rozum, vůle a cit. Vrchní dva zapletené prameny symbolizují vědění a lásku.

Šupinky z kapra se vyplatí!

V žádném případě nezapomeňte schovat do peněženky šupinu z vánočního kapříka, ta vám zajistí dostatek financí pro příští rok! Při štědrovečerní večeři se dávají šupiny pod talíř, aby tak přinášely po celý rok dostatek peněz. Dříve to bývalo ještě spojeno s hojností úrody a sklizně.

Darujte jmelí, darujte štěstí

Darovali jste svým blízkým jmelí? Ne? Ještě to můžete napravit. Darované jmelí ochraňuje před nemocemi a přináší do domu spokojenost a štěstí. Rovněž se také traduje, že žena, která má u sebe kousek jmelí, snadněji otěhotní. Jmelí se v Čechách obvykle zavěšuje mezi dveře nebo nad jídelní stůl. Spolu s ním se v domě usídli také štěstí a odvaha.

Adventní věnec

Tradičním symbolem adventu je také adventní věnec, který má v různých oblastech odlišnou podobu. Věděli jste, že každá svíčka má své jméno? První je tzv. svíce proroků, druhá je betlémská, třetí pastýřská a čtvrtá andělská?

V měsíci prosinci slaví své narozeniny

Bednář Vladimír

Bojanovský Vladislav

Horychová Anežka

Klementová Eva

Peroutková Jaroslava

Naši zaměstnanci

Harciníková Věra

Hermanová Ivana

Chvátalová Zuzana

Kořínková Jitka

Lindnerová Lenka

Matyáš Jaroslav

Papančevová Martina

Zaoralová Mirka

Blahopřejeme!

Vánoce

Hlas zvonů táhne nad závějí,
kdes v dálce tiše zaniká;
dnes všechny struny v srdci znějí,
neb mladost se jich dotýká.

Jak strom jen pohne haluzemi,
hned střásá ledné křišťály,
rampouchy ze střech visí k zemi
jak varhan velké píšťaly.

Zem jak by liliemi zkvětla,
kam sníh pad, tam se zachytil;
bůh úsměv v tvářích, v oknech světla,
a v nebi hvězdy rozsvítil.

A staré písně v duši znějí
a s nimi jdou sny jesliček
kol hlavy mé, jak ve závěji
hlas tradicích se rolniček.

Můj duch zas tone v blaha moři,
vzdech srdcem táhne hluboce,
a zvony znějí, světla hoří -
ó Vánoce! Ó Vánoce!

vedoucí aktivizačního úseku

Historie vánočního stromku

Vánoční stromek, také **vánoční strom** či **vánoční stromeček**, je ozdobený strom obvykle stálezelený jehličnan jako smrk pichlavý, smrk ztepilý, borovice černá nebo jedle kavkazská, který je jedním ze symbolů Vánoc. Tradice zdobení stromku pochází z území Baltu a Německa a původně byl ozdoben jablky, ořechy a jinými potravinami. V 18. století se přidala tradice zdobení svíčkami.

V domácnostech se zdobí malé stromky, které mohou být také nahrazeny umělými stromky, zatímco ve městech se staví velké veřejné vánoční stromy v průběhu adventu.

První publikovaný obrázek vánočního stromku v knize od Hermanna Bokuma z roku 1836.

Kresba vánočního stromku dánského malíře Viggo Johansena z roku 1891.

Zavěšování ozdob na větve je starý polský lidový zvyk, který se datuje od slovanských pohanských tradic.

Vánoční stromky měly ochrannou funkci. Jedna z prvních zpráv o ozdobeném osvětleném stromku v místnosti je v brémské kronice z roku 1570. Nejdříve bychom jej našli v cechovních a řemeslnických domech. Stromek se také někdy zavěšoval nad štědrovečerní stůl, ovšem špičkou dolů. Takže můžeme říci, že dnešní stromeček je moderní. Ozdobené větve rozdávali i koledníci (větvičky stálezeleného jmelí jsou s Vánoci spjaty od 18. století).

Tradice zdobení stromku, jak ji známe dnes, pochází z Livonska (dnešní Estonsko a Lotyšsko) a Německa. Do domovů začala pronikat v polovině 17. století. V 18. století se přidala tradice zdobení hořícími svíčkami, které byly po nástupu elektrifikace nahrazeny vánočním osvětlením. Dále se rozšířila tradice do světa v 19. století. Ujímá se nejprve ve protestantských městech, poté na venkově. Katolická církev dlouho odolávala tomuto protestantskému zvyku a vánoční strom stál poprvé ve Vatikánu až v roce 1982.

Podle některých zdrojů byla tradice zdobení stromku převzata německými obchodníky a městy z tradice, vzniklé buď v Lotyšské metropoli Rize v roce 1510, případně v Estonském Tallinnu v roce 1441. V obou případech prý šlo strom, ozdobený členy Bratrstva černohlavých. Bratrstvo, v němž se ve středověku sdružovali obchodníci německého původu, chtělo bohatému a vzkvétajícímu

hanzovnímu městu Rize k zimnímu slunovratu věnovat strom, jenž se pak měl podle tradice nastojato na místě spálit, aby se zapudilo zlo. Jehličnan byl však příliš velký, takže plameny by ohrozily okolní domy. A tak zatímco kupci probírali, co s nespálitelnou jedlí, děti ji ozdobily slámou, jablky a nitěmi. Načančaný strom se obyvatelům Rigy zalíbil natolik, že se zrodila každoroční tradice, jež posléze došla do světa. Konšelé z Tallinnu ovšem hájí prvenství svého města argumentem, že Bratrstvo černohlavých vztyčilo nazdobený strom před tallinnskou radnicí už v zimě 1441 – tedy o 69 let dříve.

Ačkoliv mnozí představitelé katolické církve považovali zejména v průběhu 19. století zdobení stromů za pohanský zvyk, další verze vysvětlující vznik tradice zdobení vánočního stromu vychází právě z křesťanských kořenů: na svátek Adama a Evy, tedy 24. prosince, se před kostely od středověku konaly hry připomínající prvotní hřích a právě strom se zavěšenými jablky byl ústřední „rekvizitou“ těchto her.

Vánoční stromek v Česku

Raný příklad veřejného vánočního stromu pro děti nezaměstnaných rodičů v Praze, 1931

V Česku poprvé postavil vánoční stromek pro své přátele v roce 1812 ředitel pražského Stavovského divadla Jan Karel Liebich na svém libeňském zámečku Šilboch. Nový zvyk se však začal prosazovat jen pozvolna, a to až ve 40. letech 19. století v bohatých pražských měšťanských rodinách.

Na vánočních trzích se sice začaly prodávat z Německa dovezené umělé stromečky vyřezané z kartonu nebo tenkých prkének, ale kupující o ně nejevili příliš veliký zájem. Více se ujaly živé stromečky, smrčky, jedličky nebo májky ozdobené sladkým pečivem, perníkem a především ovocem – jablky nebo hruškami, mandlemi či rozinkami. Zřejmě roku 1860 se na stromečku v Čechách poprvé rozsvítily lojové svíčky.

Do venkovských stavení pronikaly ozdobené vánoční stromečky ještě pomaleji. Až do první světové války bývala v mnoha domácnostech pouze ozdobená smrková nebo jedlová větev.

Lidé doma mívají obvykle borovice, jedle, smrky nebo umělé stromky.

Na náměstí ve městech se často umísťují velké veřejné vánoční stromy. Poprvé byl strom republiky postaven na brněnském Náměstí svobody v roce 1924 spisovatelem Rudolfem Těsnohlídkem. Pohnula ho k tomu událost, kdy s přáteli našli v zimě, v roce 1919,

v bílovickém lese, prochladle děvčátko. Tento prožitek ho zasáhl natolik, že se o Vánocích rozhodl vztyčit na náměstí strom, a pod ním uspořádat sbírku na pomoc všem opuštěným dětem.

Jedním z nejslavnějších českých vánočních stromů byl 24 metrů vysoký smrk z Beskyd, který ozdobil o Vánocích 1999 vatikánské Svatopetrské náměstí. 31 metrů vysoký vánoční smrk na pražském Staroměstském náměstí v roce 2003 spadl a zranil čtyři lidi. V Praze se každý rok umísťuje vánoční strom na Staroměstském náměstí, většinou jde o smrk vysoký od dvaceti do třiatřiceti metrů.

Vánoční trhy na náměstí Svobody v Brně v roce 2020.

Luštíme sudoku!

	6		1	4		5	
		8	3	5	6		
2							1
8			4	7			6
		6			3		
7			9	1			4
5							2
		7	2	6	9		
	4		5	8		7	

Zdroje:

<https://www.google.com/search?q=obr%C3%A1zky+v%C3%A1noce+adventnh>
<https://www.maminka.cz/clanek/10-ceskych-nejkrasnejsich-vanocnich-zvyku->
https://www.google.com/search?q=lada+zima&tbm=isch&ved=https://cs.wikipedia.org/wiki/V%C3%A1no%C4%8Dn%C3%AD_stromek

Chcete mít svůj Zámecký zpravodaj? Pokud ano, je možné si ho zakoupit za 30,- Kč. Zeptejte se Vašich sestřiček.

váš Zpravodaj

Uzávěrka příštího čísla Zámeckého zpravodaje je 30.11.2020. Své příspěvky zasílejte v elektronické podobě na email stiborova@domovsokolnice.cz
Redakční rada: MVDr. Petr Nováček, Mgr. Eva Stiborová, Věra Mrkvicová, Helena Procházková.

